

	M	E	T	A	
M	A	T	R	I	X

Projektbeskrivning – Förvaltning av ”ritningar” och ”mallar” för det offentligas e-tjänster

1 Sammanfattning

Projektet syftar till att skapa en nationell tjänst som underlättar för myndigheter, organisationer och företag att skapa offentliga e-tjänster. Tjänsten ska publicera standarder och överenskommelser vilket underlättar återanvändning av gjorda insatser och sänker inträdeströsklarna. I tjänsten ingår även funktioner för kunskaps- och erfarenhetspridning.

2 Bakgrund

Framtida e-tjänster inom offentlig förvaltning kräver *mjuk integration av heterogena informationskällor*¹. Sådan informationssamverkan förutsätter väl definierade *standarder och överenskommelser* som beskriver informationen. Standarder och överenskommelser realiserar i form av ontologier² och modeller som ger en *semantisk beskrivning* av informationen och av format (t.ex. XML Schema) som ger en *syntaktisk beskrivning*.

Ontologier, modeller och format är de ”ritningar” och ”mallar” som behövs för att bygga offentliga e-tjänster. Det är lika svårt att bygga e-tjänster utan tillgång till ontologier, modeller och format som att bygga ”vanliga” offentliga tjänster (t.ex. vatten och avlopp) utan ritningar och kartor! Precis som med ritningar och kartor är det tidskrävande och dyrt att ta fram standarder och överenskommelser. Det är därför viktigt att kunna återanvända gjorda insatser.

3 Behovsanalys

Det finns i dag tre hinder för utveckling av offentliga e-tjänster³: brist på kunskap om och erfarenhet av att skapa mjuk integration, svårigheter att hitta och återanvända standarder och överenskommelser samt svårigheter när det gäller att förvalta och utveckla standarder och överenskommelser. Det här föreslagna projektet syftar till att öka kunskapen om hur man skapar mjuk integration och till att främja systematisk (åter)användning av ontologier, modeller och format genom att skapa en nationell tjänst för lagring och förvaltning av sådana standarder och överenskommelser.

Projektet svarar mot många myndigheters behov av stöd kring informationssamverkan. Projektet kommer att minska bristen på samordning som idag präglar utvecklingen av e-tjänster och sänka tröskeln för inträde genom att förenkla återanvändning. Incitamenten att utveckla standarder och överenskommelser kommer att öka då det blir lättare att dela med sig av egna och återanvända andras resultat. Projektet kommer att utnyttja de paradigmer som vinner terräng inom pågående standardiseringsarbeten inom den privata sektorn och verka för en harmonisering av de ontologier som har relevans för såväl offentlig som privat sektor.

Projektets effekter är höjd kunskaps- och medvetenhetsnivå hos berörda myndigheter etc. (mäts med ”före och efter”- kartläggningar), ökad återanvändning av standarder och överenskommelser (mäts genom användningsstatistik och enkäter) samt uppskattningar av besparingar genom återanvändning (mäts genom kostnadseffektivitetsanalys).

4 Förslag till lösning

Projektets förslag är att bygga ett nationellt, maskinläsbart ”register”⁴ där standarder och överenskommelser lagras och publiceras. Registret kompletteras med ”redaktionellt” material (riktlinjer, fallstudier⁵, textarkiv etc.) och interaktiva funktioner för kunskaps- och erfarenhetsutbyte. Tjänsten är en utvidgning av förslag 3⁶ i Statskontorets rapport om standardmeddelanden och bygger på ett, av projektdeltagarna, dokumenterat förarbete som bl.a. inkluderar en internationell kartläggning.

Projektet är nyskapande då någon motsvarande tjänst inte finns i Sverige idag. Snarlika tjänster finns eller planeras i andra länder⁷ vilket visar att Sverige släpar efter. Projektet har strategisk betydelse för utvecklingen av e-tjänster; behovet av nationell samverkan är uppenbart, centrala aktörer efterfrågar tjänsten, liknande initiativ tas i andra länder etc. Projektet är unikt i den mening att konsortiets medlemmar alla ligger långt framme när det gäller offentliga e-tjänster.

¹Jämför t.ex. ”Breddtjänster – ett nytt skede i IT-politiken” (SOU 2002:51), Myndighetens för skolutveckling projekt EMIL (mjukis.skolutveckling.se/mjukis/start.jsp?vp=ZA21) och AMS projekt HR-XML-SE (www.hrxml-sweden.se).

²Dvs. terminologier, taxonomier, ordlistor, termbanker etc.

³Jämför Statskontorets rapport om standardmeddelanden (rapp. 2004:22).

⁴Jämför Statskontorets rapport ”Nationellt register för scheman m.m.” (rapport 2001:313)

⁵En fallstudie är en beskrivning av en tjänst. Beskrivningen täcker in tjänstens hela livscykel. En fallstudie dokumenteras som ett paradigmiskt exempel, som på ett pedagogiskt och praktiskt sätt illustrerar livscykel. Detta gör det möjligt att stödja de roller som ingår i utveckling och förvaltning, liksom de perspektiv som tjänsteutveckling och –förvaltning innebär.

⁶”Skapa en öppen webbkatalog för publicering av utvecklade standardmeddelanden.”

⁷T.ex. Storbritannien (www.govtalk.gov.uk)

	M	E	T	A		METAMATRIX DEVELOPMENT & CONSULTING AB. ORG NR: 556574-1351. URL: WWW.METAMATRIX.SE
M	A	T	R	I	X	SCHELEGATAN 36, 9TH FLOOR. 112 28 STOCKHOLM. SWEDEN. PHONE: +46 (0)8-33 20 40. FAX: +46 (0)8-33 19 40.

